KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 14 päivänä heinäkuuta 1998,

Eisen- und Stahlwalzwerke Rötzel GmbH:lle myönnetyistä takauksista

(tiedoksiannettu numerolla K(1998) 2369)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/196/EHTY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 4 artiklan c alakohdan,

ottaa huomioon yhteisön säännöistä valtion tuesta terästeollisuudelle 18 päivänä joulukuuta 1996 tehdyn päätöksen N:o 2496/96/EHTY ([1]), ja erityisesti sen 6 artiklan,

on kehottanut niitä, joiden etua asia koskee, esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

I

Komissio ilmoitti Saksalle 12 päivänä elokuuta 1997 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa päätöksen N:o 2496/96/EHTY (jäljempänä 'terästukisäännöt') 6 artiklan 5 kohdan mukainen menettely, joka koskee Nordrhein-Westfalenin osavaltion Eisen- und Stahlwalzwerke Rötzel GmbH:lle (jäljempänä 'Rötzel') myöntämää 80 prosentin suuruista täytetakausta.

Nordrhein-Westfalenin osavaltio myönsi 25 päivänä huhtikuuta 1995 Rötzelille täytetakauksen, jonka suuruus on 80 prosenttia 15 miljoonan Saksan markan pankkilainasta. Takauksen perustana oli hyväksytty osavaltion takausohjelma (N 155/88; kirje SG(88) D/6814, 9. kesäkuuta 1988). Hyväksyntä perustui ainoastaan EY:n perustamissopimukseen, ei kuitenkaan EHTY:n perustamissopimukseen. Lisäksi hyväksyntään sisältyi ehto, että herkkien alojen, kuten terästeollisuuden, kyseessä ollessa on yksittäisistä tapauksista ilmoitettava erikseen. Tässä tapauksessa tuesta ei tehty ilmoitusta.

Lainan ja täytetakauksen tarkoitus oli tukea yrityksen rakenneuudistussuunnitelmaa. Rötzel valmistaa toimipaikallaan Nettetalissa kuumavalssattuja nauhoja, kylmävalssattuja nauhoja ja profiloituja tuotteita sekä seostuotteita. Yrityksen kuumavalssattujen nauhojen vuosittainen tuotantokapasiteetti on 54 000 tonnia. Yhteensä yrityksen vuosittainen tuotanto on noin 50 000 tonnia, siitä noin 30 000 tonnia kuumavalssattuja ja noin 20 000 tonnia kylmävalssattuja tuotteita. Noin puolet kuumavalssatuista tuotteista kulutetaan tehtaassa. Rötzel työllistää 170 työntekijää, siitä 95 kylmävalssauksen ja 35 kuumavalssauksen alalla.

Vuosina 1950–1993 Rötzel ylläpiti myös Dinslakenissa toimipaikkaa, jonka vuosittainen kuumavalssauskapasiteetti oli 264 000 tonnia. Vuosittainen tuotanto oli vuosina 1976–1994 markkinatilanteesta johtuen taantuva, minkä vuoksi Rötzel laajensi kylmävalssaustehdastaan Nettetalissa. Nämä investoinnit olivat noin 20 miljoonaa Saksan markkaa. Tilanne heikkeni 90-luvulla ja Rötzel päätti sulkea tehtaansa Dinslakenissa. Saksa arvioi sulkemiskustannukset 10,5 miljoonan Saksan markan suuruisiksi. Vuosittainen 264 000 tonnin tuotantokapasiteetti lopetettiin. Yhtiön näinkin suuren osan sulkeminen teki välttämättömäksi rakenneuudistuksen, joka johti kuumavalssauslinjan IV uudelleen käyttöönottoon Nettetalissa.

Dinslakenin tehtaan sulkemisen jälkeisen rakenneuudistuksen rahoitusta varten oli myytävä kiinteistöjä ja loppuvaiheessa otettava edellä mainittu 15 miljoonan Saksan markan laina. Lainan takasivat yhtiön molemmat osakkaat 5 miljoonalla Saksan markalla sekä Nordrhein-Wetfalenin osavaltio 80 prosentin suuruisella täytetakauksella. Saksan tietojen mukaan investoinnit eivät koskeneet kuumavalssauslinjoja Nettetalissa.

Rötzel tuottaa kahden eri perustamissopimuksen, nimittäin EY:n perustamissopimuksen sekä EHTY:n perustamissopimuksen, soveltamisalaan kuuluvia tuotteita. Sen kuumavalssaustuotanto kuuluu EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan. Menettelyn aloituksen yhteydessä komissio totesi, että Rötzel on terästä tuottavana

([1]) EYVL L 338, 28.12.1996, s. 42

yrityksenä EHTY:n perustamissopimuksen 80 artiklan ja saman sopimuksen valtiontukia koskevien määräysten alainen. Vaikka edellä mainittu täytetakaus Saksan mukaan myönnettiin ainoastaan kylmävalssaustuotannon investointilainan takaamiseksi, johti Rötzelin rakenneuudistus, johon rahoitus oli tarkoitettu, kuumavalssauslinjan uudelleen käyttöönottoon. Lisäksi on olemassa vaara, että kylmävalssaustuotannon läheinen suhde EHTY:n alaiseen toimintaan johtaa takauksen laajentamiseen EHTY:n terästuotantosektorille, sillä molempia tuotantoaloja harjoitetaan samassa yrityksessä.

Koska Nordrhein-Wetfalenin osavaltio takasi pankkilainan vaatimatta minkäänlaista riskilisää ja hyväksyi tietyn riskin, on komissio sitä mieltä, ettei osavaltio käyttäytynyt yksityisen sijoittajan tavoin. Tämän vuoksi komissio pitää takausta valtiontukena.

EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan mukaan ovat valtioiden muodossa tai toisessa myöntämät tuet tai avustukset yhteismarkkinoille soveltumattomia. Poikkeukset tästä määräyksestä löytyvät EHTY:n perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla hyväksytyistä terästukisäännöistä.

Menettelyä aloittaessa komissio epäili vakavasti valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, sillä terästukisääntöjen poikkeuksista ei yksikään näyttänyt olevan sovellettavissa. Siksi se päätti, että täytetakaus kuuluu EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan soveltamisalaan.

Tästä syystä komissio päätti aloittaa terästukisääntöjen 6 artiklan 5 alakohdan mukaisen menettelyn.

II

Komission päätös menettelyn aloittamisesta ([1]) julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.* Samalla muita jäsenvaltioita ja niitä, joiden etua asia koskee, kehotettiin esittämään huomautuksensa.

UK Steel Association ilmoitti 18 päivänä marraskuuta 1997 esittämissään huomautuksissa, että vaikka se vastustaa näkemystä, jonka mukaan kaikki sekä EHTY:n soveltamisalaan kuuluvaa että sen ulkopuolista toimintaa harjoittavalle yhtiölle myönnetyt valtiontuet olisivat käyttötarkoituksesta riippumatta automaattisesti EHTY:n perustamissopimuksen määräysten alaisia, mutta tässä tapauksessa komission valitsema menettelytapa on kuitenkin oikeutettu, sillä Rötzel on keskittänyt kaikki toimintonsa yhdelle ja samalle toimipaikalle. Komissio toimitti tämän lausunnon sekä 10 päivänä joulukuuta 1997 päivätyn kirjeen Saksalle antaakseen tälle mahdollisuuden kannanottoon.

Saksa vastasi menettelyn aloittamiseen ja UK Steel Associationin huomautuksiin 24 päivänä helmikuuta 1998 päivätyllä kirjeellä. Tässä yhteydessä vahvistettiin, että Rötzelille myönnettiin 18 päivänä toukokuuta 1995 täytetakaus, joka kattaa 80 prosenttia 15 miljoonan Saksan markan pankkilainasta, joka muodostuu

a) 2,5 miljoonan Saksan markan kuoletuslainan investointitarkoituksiin;

b) 4,5 miljoonan Saksan markan kuoletuslainasta käyttökustannusten kattamiseen;

c) 8 miljoonan Saksan markan lisäerästä käyttökustannusten kattamiseen.

Takaus on langennut maksettavaksi, sillä Rötzel on tehnyt konkurssin. Osavaltio on tähän mennessä pystynyt osittain vähentämään tappiotaan mutta tulevaa kehitystä ei kuitenkaan nykytilanteessa pystytä ennustamaan, sillä konkurssimenettely saadaan päätökseen aikaisintaan vuoden 1998 loppuun mennessä.

III

EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan mukaan ovat valtioiden muodossa tai toisessa myöntämät tuet ja avustukset yhteismarkkinoille soveltumattomia, minkä vuoksi ne on peruttava ja kiellettävä yhteisössä. Ainoista poikkeuksista säädetään terästukisäännöissä. Nämä poikkeukset koskevat

a) tutkimus- ja kehitystukea;

b) ympäristösuojelutukea ja

c) sulkemistukea.

Saksa ei tässä tapauksessa vetoa yhteenkään edellä mainituista poikkeuksista.

Saksa ei ole myöskään kiistänyt menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyjä perusteluja, että kyseinen takaus on valtiontuki, koska osavaltio hyväksyi riskin vaatimatta vastaavaa riskilisää. Komissio on sitä mieltä, että valtiontuki vastaa takaussummaa kokonaisuudessaan. Tehtaan sulkeminen Dinslakenissa ja tarve toteuttaa rakenneuudistus Rötzelin Nettetalin toimipaikalla osoittavat, että yritys oli jo takauksen myöntämisen aikoihin vaikeuksissa. Myönnetty 15 miljoonan Saksan markan laina oli välttämätön Rötzelin rakenneuudistuksen kannalta ja siten yritykselle elintärkeä. Yrityksen vaikeudet huomioon ottaen on erittäin epätodennäköistä, että lainaa olisi myönnetty ilman valtion antamaa takausta. Näin ollen valtiontuki on 12 miljoonaa Saksan markkaa (80 prosenttia 15 miljoonasta Saksan markasta).

EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ja sen ulkopuolisten toimintojen yhdistämisen vuoksi on takaus komission käsityksen mukaan arvioitava EHTY:n perustamissopimuksen ja terästukisääntöjen perusteella. Saksa ei ole tarjonnut minkäänlaisia tietoja mahdollisuudesta jakaa kustannukset toimialan mukaan. Lisäksi komission käytettävissä olevien tietojen mukaan rakenneuudistus on johtanut EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuumavalssaustuotannon uudelleen käynnistämiseen. Komissio ottaa lisäksi

([1]) EYVL C 328, 30.10.1997, s. 11

huomioon, että pankkilainasta 12,5 miljoonaa Saksan markkaa on todellisuudessa tarkoitettu käyttökustannusten kattamiseen ja ainoastaan 2,5 miljoonaa Saksan markkaa investointitarkoituksiin. Koska käyttökustannuksia on mahdoton jakaa selvästi näiden kahden sopimuksen soveltumisalaan kuuluvien tuotantoalojen kesken, on komission tutkittava takausta EHTY:n perustamissopimuksen puitteissa. UK Steel Association on samaa mieltä, eikä Saksa ole menettelyn aikana kyseenalaistanut tätä menettelytapaa.

Näin ollen komissio toteaa, että takaus kuuluu EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan ja rikkoo sen 4 artiklan c alakohtaa. Lisäksi yhtäkään terästukisäännöissä säädetyistä poikkeuksista ei voida soveltaa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuki, jonka Nordrhein-Westfalenin osavaltio myönsi 80 prosentin takauksena Nettetalissa toimivan Eisen- und Stahlwerke Rötzel GmbH:n 15 miljoonan Saksan markan pankkilainalle, on laiton, koska siitä ei ilmoitettu etukäteen. Lisäksi tuki on EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan mukaisesti hiilen ja teräksen yhteismarkkinoille soveltumaton.

2 artikla

Saksan on perittävä takaisin Nettetalissa toimivalle Eisen- und Stahlwerke Rötzel GmbH:lle myönnetty 12 miljoonan Saksan markan takaus valtion saatavia koskevien Saksan lainsäädännön määräysten mukaisesti. Tuen taloudellisen vaikutuksen poistamiseksi takaisin maksettavaan määrään on lisättävä korko, jota kertyy tuen myöntämispäivästä alkaen sen takaisinmaksupäivään asti. Korko lasketaan komission kyseessä olevan ajanjakson aikana aluetukien nettoavustusekvivalentin laskennassa käyttämän korkokannan perusteella.

3 artikla

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 14 päivänä heinäkuuta 1998.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen